

**UCHWAŁA NR 167/XXIV/25
RADY GMINY NOWA RUDA**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nowa Ruda na 2026 rok**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 4¹ ust. 1,2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151; zm.: M. P. z 2024 r. poz. 93 oraz z 2025 r. poz. 118) oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) **Rada Gminy Nowa Ruda uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Nowa Ruda na 2026 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Ruda.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 rok.

Przewodnicząca Rady

Bożena Solek-Muzyka

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY NOWA RUDA NA ROK 2026

I. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (zwany dalej Programem), zaplanowany został do realizacji na rok 2026. Stanowi on kontynuację działań realizowanych w tym zakresie na terenie Gminy Nowa Ruda we wcześniejszych latach, wprowadza również nowe zadania ukierunkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień (alkoholowych, narkotykowych oraz behawioralnych).

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), wprowadziła zmiany dotyczące polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Dotychczas uchwalane przez gminy programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania od substancji psychoaktywnych, mogą być rozszerzone o kwestie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywana jest grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Często są to zachowania akceptowane społecznie. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W kontekście nowego brzmienia art. 4¹ ust. 2, planując działania w ramach Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień” (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej.
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z tychże uzależnień. Jest także dostosowany do specyfiki problemów występujących na terenie Gminy Nowa Ruda i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Program został opracowany przez Referat Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Nowa Ruda przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi podmiotami działającymi w ww. obszarach. Program przygotowano w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji programu z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, oraz na podstawie sporządzonej w roku 2021 „Diagnozy problemów społecznych Gminy Nowa Ruda”. Charakteryzuje się on wielopłaszczyznowym podejściem do tych kwestii, a kierunki działań w nim określone wynikają z dotychczasowych doświadczeń w tej materii i stanowią kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Niniejszy program jest zgodny z założeniami:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- 4) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw;
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 6) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

Cele i zadania ujęte w niniejszym Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642), oraz Uchwałą Nr XI/278/25 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 stycznia 2025 r. przyjmującą „Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2030”

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Alkoholizm, a także narkomania i niejednokrotnie towarzysząca im przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które stanowią poważne zagrożenie dla życia społecznego mieszkańców Gminy Nowa Ruda w tym dzieci i młodzieży. Informacji na temat ich skali i charakteru dostarczają dane z podmiotów podejmujących działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Należą do nich m.in.: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny „Pierwszy Kontakt”, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariat Policji w Nowej Rudzie, oraz wyniki diagnozy zagrożeń lokalnych Gminy Nowa Ruda.

1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana na mocy Zarządzenia Nr 93/15 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 28 stycznia 2015 roku Nowa Ruda, zmienionego Zarządzeniem Nr 47/16 Wójta Gminy Nowa Ruda z dnia 5 lutego 2016 roku. W skład komisji wchodzi: przedstawiciele: Urzędu Gminy Nowa Ruda, Komisariatu Policji, Zespołu Kuratorskiego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku, Miejsko – Gminnego Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego „Pierwszy Kontakt”. Do jej kompetencji należy inicjowanie działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych od alkoholu, prowadzenie

profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu.

2. Zadania realizowane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

W Gminie Nowa Ruda funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W jego skład wchodzi 9 osób, które reprezentują podmioty zajmujące się w ramach swoich działań przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, itp. GOPS, GKRPA, policji, sądu, służby zdrowia, oświaty. Działania podejmowane przez Zespół obejmują w szczególności: prowadzenie procedur „Niebieskiej Karty”. W roku 2025 r. zostało uruchomionych 25 procedur.

Jak wynika z danych Gminnego Zespołu zdecydowaną większość Niebieskich Kart zakładają przedstawiciele policji. W kilku przypadkach autorami Niebieskich Kart byli przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba zakładanych Niebieskich Kart w roku 2025 wyższa niż w poprzednim roku. Prowadzone działania lokalne i ogólnopolskie powodują zmianę świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw. Z drugiej jednak strony, z obserwacji pracowników socjalnych i członków grup roboczych wynika, że zjawisko to często pozostaje nieujawnione ze względu na to, że ofiary wstydzą się, boją się i często nie wierzą w skuteczność pomocy. Zauważalny wzrost uruchomionych procedur „Niebieskiej Karty” jest wynikiem izolacji spowodowanej pandemią.

Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet: szybki i pełny przepływ informacji pomiędzy służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie. Dzięki pracy interdyscyplinarnej udało się pozyskać nowych lokalnych liderów do współpracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, którzy dalej wskazują na potrzebę organizacji lokalnych działań nastawionych na upowszechnienie informacji o zagrożeniach płynących z przemocy oraz możliwości pomocy ofiarom przemocy. Podsumowując, można stwierdzić, że GOPS w Nowej Rudzie dostrzega konieczność kompleksowego wspierania swoich podopiecznych i ich rodzin oraz podjęcia stosownych działań w celu wzmocnienia relacji rodzinnych, propagowania

prawidłowych wzorców rodzicielskich i nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

3. Działalność Miejsko-Gminnego Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego „Pierwszy Kontakt” Miejsko-Gminny Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny „Pierwszy Kontakt” powstał w grudniu 2007 roku na mocy porozumienia zawartego z Gminą Miejską Nowa Ruda. Do zadań Punktu należy:

- motywowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
- kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie (ale nieuzależnionych) do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (rozmowy podtrzymujące, itp.),
- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu powiatu kłodzkiego .

4.Kształtowanie rynku sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Nowa Ruda: Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Nowa Ruda, zgodna z Uchwałą Nr 379/LI/18 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Nowa Ruda wynosi 270 z czego:

- zezwolenia do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)- 180 w tym: zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo -60, zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 60, zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu-60
- do spożycia w miejscu sprzedaży (punkty gastronomiczne)-90 w tym: zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo -30, zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 30, zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu-30

5. Wyniki badań przeprowadzonych w ramach tworzenia Lokalnej diagnozy zagrożeń społecznych w Gminie Nowa Ruda.

- Do najpoważniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców Gminy Nowa Ruda należą: zanieczyszczenie powietrza (85%), kryzys norma moralnych oraz bezdomność (74%), wzrost uzależnienia od alkoholu (74%) oraz bez-robocie (74%).

- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Nowa Ruda odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka – mieszkańcy gminy piją stosunkowo rzadko, jednorazowo spożywając nieduże ilości alkoholu: 1-2 porcji alkoholu (5%) oraz 3-4 (15%). 13%.

- Badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku mają przypadki osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. 65% ankietowanych zna co najmniej jedną osobę uzależnionych od tych substancji.

- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Nowa Ruda jest zauważalne (33% ankietowanych deklaruje, iż ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a aż 26% podejrzewa, że tak jest).

- W subiektywnej ocenie 85% przebadanych mieszkańców Gminy Nowa Ruda zjawisko uzależnienia od hazardu nie jest zauważalne.

- Warto zwrócić uwagę na problem uzależnienia od Internetu – 85% ankietowanych uważa, że uzależnienie od komputera lub Internetu jest bardzo powszechnym zjawiskiem.

W kwestii oceny zmian ich nastroju w okresie od kiedy nastał czas izolacji społecznej: 30% mieszkańców wskazało na pogorszenie się ich nastroju, 63% nie zauważa różnicy.

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy względnie nieodpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Dodatkowo, w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Nowa Ruda, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo starszych uczniów

ocenilo, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia.

Dzieci i młodzież szkolna

- Inicjację alkoholową ma za sobą: 16% badanych uczniów klas młodszych oraz 22% uczniów klas starszych. Jako okoliczności uczniowie wskazują przede wszystkim towarzystwo rodziny, spotkanie ze znajomymi oraz dyskoteki i imprezy.
- Wyniki badań wskazują, wśród młodych ludzi problem przyjmowania substancji psychoaktywnych, tj. narkotyków i dopalaczy występuje (8% starszych uczniów przyjmowało już wcześniej wspomnianych substancji).
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).
- Uczniowie deklarują w większości stosunkowo „zdrową” ilość czasu spędzanego przy komputerze (do 3 godzin dziennie SP5-6: 57%; SP7-8: 72).

Obszarem, który w szczególny sposób jest naruszany przez uzależnienie od alkoholu jest obszar funkcjonowania społecznego. Opisywana tutaj dysfunkcja w toku swojego trwania dąży do przejmowania jak największego procenta aktywności człowieka, wpływając na zaniedbywanie tak ważnych zagadnień jak życie rodzinne, praca, dotychczasowe pasje czy nawet zabezpieczanie podstawowych potrzeb życiowych. Efektem takiego działania uzależnienia są rozpady środowisk rodzinnych lub ich szkodliwe funkcjonowanie, wzrost agresji lub przewlekłych obniżen nastroju, konsekwencje prawne, długotrwałe bezrobocie lub niemożliwość utrzymania podjętego zatrudnienia, rosnące zadłużenie, bezdomność. W tym obszarze zawiera się także ogromnie szkodliwy wpływ jaki uzależnienie jednej osoby wywiera na całe jego otoczenie, zwłaszcza najbliższe, rodzinne. W tym miejscu pojawiają się najczęściej zjawiska takie jak przemoc domowa, rozwody, kształtowanie u najmłodszych domowników postaw z zakresu później przejawiających się schematów DDA (Dorosłych Dzieci Alkoholików) czy rozwój współuzależnienia u partnerek/partnerów. Zakres pomocy na etapie radzenia sobie z problemem uzależnienia jest więc zakresem obejmujący kompleksowo nie tylko terapię samej osoby uzależnionej lecz powinien także obejmować pracę z innymi domownikami skrzywdzonymi przez to szkodliwe zjawisko.

Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu). Poza wyniszczeniem zdrowotnym i psychicznym, które dotyka osoby uzależnione, ma również wymiar społeczny, obejmując swoim zasięgiem także członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholika. Należy pamiętać, że z uwagi na silne zaburzenia zachowania i nieprzewidywalność reakcji oraz destrukcyjny wzorzec postępowania osoby uzależnionej od alkoholu członkowie jej najbliższego otoczenia żyją w stanie permanentnego stresu, który jest przyczyną wystąpienia stałych zaburzeń przystosowania. Najbardziej poszkodowane są dzieci osób uzależnionych, to ich rozwój emocjonalny i psychofizyczny jest często zaburzony. Życie w ciągłym stresie, poczuciu zagrożenia i doświadczanej przemocy tak psychicznej, jak i fizycznej, prowadzi do zaburzeń zachowania, a w konsekwencji do łamania prawa, prowadzącego do wykluczenia społecznego. Pozostawione bez wsparcia i pomocy terapeutycznej dzieci alkoholików często sięgają po substancje psychoaktywne i psychotropowe.

IV. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Istotną rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych odgrywa działalność profilaktyczna. W jej ramach Urząd Gminy Nowa Ruda we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi podmiotami działającymi w tym obszarze (w tym z organizacjami pozarządowymi) organizuje lub współorganizuje wiele przedsięwzięć profilaktycznych kierowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy. W latach 2024-2025 były to m.in.:

- 1) Zajęcia dla dzieci i młodzieży w 4 funkcjonujących na terenie gminy świetlicach profilaktyczno-wychowawczych (rocznie uczęszcza do nich ok. 120 dzieci). Działalność tych placówek ukierunkowana jest na rozwój wychowanków, a w szczególności na prowadzenie profilaktyki uzależnień, poszerzanie zainteresowań i uzdolnień poprzez zajęcia artystyczno-manualne, promowanie zdrowia i rozwoju fizycznego poprzez zajęcia sportowo-ruchowe oraz gry zespołowe, dożywanie uczestników zajęć.
- 2) Pozalekcyjne zajęcia sportowe, mające na celu zapobieganie uzależnieniom, promowaniem zdrowego i aktywnego stylu życia oraz zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu na boisku wielofunkcyjnym w Woliborzu i Bożkowie, a w okresie zimowym na hali sportowej (w zajęciach uczestniczyło ok. osiemdziesięcioro dzieci i młodzieży).
- 3) Zorganizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu gminy stanowiącego kontynuację działań profilaktycznych realizowanych przez placówki oświatowe w trakcie roku

szkolnego. (w programie udział wzięło ok. 50 dzieci i młodzieży).

4) Przedsięwzięcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży

- psychoedukacja w zakresie uzależnień od narkotyków oraz HIV/AIDS, autodestrukcyjnego zachowania agresywnego i autoagresywnego, poszukiwanie szczęścia poza sobą – profilaktyka uzależnień (liczba uczestników - 40 dzieci i młodzieży),
- warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień od telefonu komórkowego, internetu, portali społecznościowych, alkoholu, papierosów i dopalaczy) (liczba uczestników – 76 dzieci),
- realizacja programu profilaktycznego „Szkoła wolna od uzależnień ” w ZS nr 3 w Bożkowie, w ramach którego przeprowadzono następujące działania:
 - konwersatoria na temat „Uzależnienie – czy mnie to dotyczy”.
 - warsztaty asertywności- zainscenizowanie kilku sytuacji w której potrafimy wykazać się postawą asertywną. W zajęciach udział wzięło około 60 uczniów.
- realizacja programu profilaktycznego bezpieczny Przedszkolak realizowanego w Gminnych Przedszkolach przy współpracy z Komisariatem Policji
- zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci z Zespołu Szkół nr 1 w Jugowie (40 dzieci),

5) Działalność Miejsko-Gminnego Punktu Konsultacyjno-Interwencyjny „Pierwszy Kontakt”, pełniącego dyżury trzy razy w tygodniu.

6) Świadczenie pomocy psychologicznej polegającą na : udzielaniu wszechstronnej pomocy psychologicznej na rzecz osób i rodzin w sytuacji kryzysu, w tym doświadczających przemocy, uzależnionych od alkoholu tj. poradnictwo i wsparcie psychologiczne, konsultacje, terapia indywidualna oraz prowadzenie grup wsparcia, diagnozowanie sytuacji klientów w aspekcie pomocy psychologicznej, opracowywanie i realizacja planów pomocy. Dyżury psychologa odbywały się raz w tygodniu w wymiarze 3 godzin tygodniowo.

V ADRESACI PROGRAMU

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Nowa Ruda, którzy w życiu spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy; uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne); utrzymujących abstynencję

i współuzależnionych (działania wspierające). Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych oraz zażywaniem alkoholu. Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwa wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami i przemocą. Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniem.

Program adresowany jest także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką. W szczególności:

- dzieciom i młodzieży,
- osobom dorosłym pijącym szkodliwie i ryzykownie;
- osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- osobom współuzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- osobom uzależnionym behawioralnie;
- ofiarom przemocy w rodzinie,
- sprawcom przemocy w rodzinie

VI. CELE PROGRAMU

1. Cel główny – Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nowa Ruda - w szczególności przez osoby niepełnoletnie, oraz prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych.

2. Cele szczegółowe:

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz

uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych,

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i psychologicznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- Zmniejszenie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży
- Zwiększenie aktywności lokalnej społeczności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- Finansowanie zadań realizowanych przez specjalistyczne i opiekuńcze placówki wsparcia dziennego,
- Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU, ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA

1. Koordynator Programu

Zgodnie z art. 4¹ust.2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy i jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Koordynatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani jest Referat Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Nowa Ruda.

2. Źródła finansowania Program

Podstawy prawne dotyczące źródeł oraz zasad finansowania stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Art.18² ww. ustawy jednoznacznie stanowi, iż: „Dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane ze spożywaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie					
Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik	Źródła pozyskiwania wskaźników	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji
1.	Dyżury psychologa w ramach współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym	ilość porad	sprawozdania rachunki	Psycholog	01.01.2026 31.12.2026
2.	Prowadzenie dyżurów w Miejsko-Gminnym w Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym „Pierwszy kontakt” (2-terapeutów po 3 godziny tygodniowo)	ilość porad/ konsultacji	ilość udzielonych porad	kierownik punktu	01.01.2026 31.12.2026
3.	Bieżące utrzymanie Miejsko-Gminnego Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego „Pierwszy kontakt”,	ilość zakupionych materiałów	Rachunki	kierownik punktu	01.01.2026 31.12.2026
4.	Zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów Miejsko-Gminnego Punktu Konsultacyjno-Interwencyjnego „Pierwszy kontakt”	ilość zakupionych ulotek/ publikacji	Rachunki	kierownik punktu	01.01.2026 31.12.2026
5.	Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych: -Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego, - Prowadzenie rozmów przez członków GKRPA, motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia - Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zgłoszeń i pism z Policji, OPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. - Współpraca GKRPA z dyrektorami szkół, przedszkoli i	ilość rozmów, porad, przyjętych wniosków, konsultacji	Rejestr udzielonych porad, przyjętych wniosków	Przewodniczący GKRPA	01.01.2026- 31.12.2026

	Policją w rozpoznawaniu zjawisk patologicznych wśród młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania zagrożeń spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych, narkotyków, dopalaczy i innych środków uzależniających. - Udzielanie osobom zainteresowanym i ich rodzinom aktualnych informacji na temat dostępnych placówek pomocy oraz instytucji, które są włączone w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy alkoholowe.				
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.					
Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik	Źródła pozyskiwania wskaźników	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji
1	Realizacja programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy	ilość zrealizowanych programów/ przeprowadzonych zajęć	programy, listy uczestników, sprawozdania	dyrektorzy szkół, pedagodzy	01.01.2026 30.06.2026 01.09.2026 31.12.2026
2	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej adresowanej do dzieci i młodzieży	ilość zrealizowanych programów/ przeprowadzonych zajęć	programy, listy uczestników, sprawozdania	dyrektorzy szkół, pedagodzy	01.01.2026 31.06.2026
3	Realizacja Rekomendowanych Programów Profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	ilość zrealizowanych programów/ przeprowadzonych zajęć	programy, listy uczestników, sprawozdania	dyrektorzy szkół, pedagodzy	01.01.2026 31.06.2026 01.09.2026 31.12.2026
4	Realizacja warsztatów dla uczniów, szkoleń dla nauczycieli i działań informacyjny w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej	Ilość przeprowadzonych zajęć	programy, listy uczestników, sprawozdania	dyrektorzy szkół, pedagodzy	01.01.2026 31.12.2026

5	Realizacja programów profilaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych, będących kontynuacją działań prowadzonych w czasie roku szkolnego dla dzieci i młodzieży (między innymi organizowanie i dofinansowanie letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży)	ilość zrealizowanych programów/ liczba osób w nich uczestnicząca	listy uczestników, programy, sprawozdania	organizacje pozarządowe, instytucje kultury i sportu, związki wyznaniowe	01.02.2026-31.12.2026
6	Prowadzenie zorganizowanych zajęć wakacyjnych, sportowych, artystycznych z programem profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia i kształtujących postawy trzeźwościowe	Ilość zrealizowanych zajęć, programów	Listy uczestników, sprawozdania	organizacje pozarządowe, instytucje kultury i sportu,	01.01.2026-31.12.2026
7	Przygotowanie i prowadzenie społecznych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz współpraca z gminą w zakresie promowania życia bez nałogów	Ilość przeprowadzonych kampanii	Sprawozdania	Szkoły, organizacje pozarządowe	01.01.2026-31.12.2026
8	Prowadzenie świetlic środowiskowych/ opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie zajęć świetlicowych/ integracyjnych oraz doposażenie w pomoce i sprzęt niezbędny do realizacji zajęć, finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych	ilość świetlic, ilość zajęć świetlicowych/ ilość uczestników	listy uczestników, sprawozdania merytoryczne	organizacje pozarządowe, szkoły, GOPS	01.01.2026-31.12.2026
9	Realizacja programów profilaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych, będących kontynuacją działań prowadzonych w czasie roku szkolnego dla dzieci i młodzieży (między innymi organizowanie i dofinansowanie letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży)	ilość zrealizowanych programów/ liczba osób w nich uczestnicząca	listy uczestników, programy, sprawozdania	organizacje pozarządowe, instytucje kultury i sportu, związki wyznaniowe	01.02.2026-31.12.2026
10	Prowadzenie zorganizowanych zajęć wakacyjnych, sportowych, artystycznych z programem profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia i kształtujących postawy trzeźwościowe	Ilość zrealizowanych zajęć, programów	Listy uczestników, sprawozdania	organizacje pozarządowe, instytucje kultury i sportu,	01.01.2026-31.12.2026

3. Zwiększenie aktywności lokalnej społeczności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.					
Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik	Źródła pozyskiwania wskaźników	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji
1.	Propagowanie zdrowego stylu życia, poprzez wspieranie i dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe i inne instytucje.	ilość zorganizowanych programów,	sprawozdania rachunki, informacja w lokalnych mediach	organizację pozarządowe, kluby sportowe, instytucje kultury	01.01.2026 31.12.2026
2	Prowadzenie świetlic środowiskowych/ opiekuńczo wychowawczych, prowadzenie zajęć świetlicowych/ integracyjnych oraz doposażenie w pomoce i sprzęt niezbędny do realizacji zajęć, finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych	ilość uczestników	listy uczestników, sprawozdania merytoryczne	organizacje sportowe	01.01.2026- 31.12.2026
3	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, stowarzyszeniami w celu realizacji zadań, według zasad wskazanych w rocznym programie współpracy gminy Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Liczba podjętych wspólnie działań - liczba odbiorców	sprawozdania, listy uczestników	organizacje pozarządowe, sołectwa, szkoły	01.04.2026- 31.12.2026
4.	Przekazanie dotacji na realizację zadań publicznych w zakresie zdrowia publicznego, w tym przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz promocję zdrowego trybu życia	Liczba udzielonych dotacji	Podpisane umowy	Organizacje pozarządowe	01.01.2026- 31.12.2026

4. Zwiększenie skuteczności egzekwowania przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik	Źródła pozyskiwania wskaźników	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji
1.	Praca członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ilość spotkań, przeprowadzonych, kontroli, rozmów	Sprawozdania	przewodniczący GKRPA	01.01.2026-31.12.2026
2.	Szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego	ilość przeszkolonych osób	rachunki szkolenia za	GKRPA	01.01.2026-31.12.2026
3.	Finansowanie badań wykonywanych przez biegłego lekarza i psychologa w celu wydania opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu	ilość wydanych opinii	Rachunki	GKRPA	01.01.2026-31.12.2026
4.	Zakup materiałów biurowych niezbędnych do pracy GKRPA, oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.	ilość zakupionych materiałów	Rachunki	GKRPA	01.01.2026-31.12.2026

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków GKRPA: wynagrodzenie ryczałtowe za udział w pracach komisji wynosi: przewodniczący komisji - 20%, z-ca przewodniczącego – 15%, członkowie komisji – 15%, minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalone w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2020 r., poz. 2207 z późn. zm.) Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność i aktywny udział w pracach Komisji, potwierdzony podpisem na liście obecności. Za nieobecność na posiedzeniu Komisji, wynagrodzenie ulega obniżeniu proporcjonalnie do liczby posiedzeń komisji w danym miesiącu. W przypadku gdy w danym miesiącu nie odbędzie się żadne posiedzenie Komisji, wynagrodzenie nie przysługuje.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Gminy Nowa Ruda na 2026 rok ma charakter ramowy i może ulec zmianom w trakcie jego realizacji, w przypadku nowelizacji zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na posiedzeniu Komisji w dniu 10.12.2025 roku.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ ust. 1, oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii w art. 10 ust. 1 wyraźnie formułują, że wskazane zadania należą do zadań własnych gminy. Zadania te w szczególności obejmują: zwiększanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii. Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na dany rok. Środki finansowe przeznaczone na ten cel pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które wnoszone są w ustawowych terminach. Przy opracowaniu powyższego programu posłużono się diagnozą problemu jak również uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje Gmina. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 jest kontynuacją działań rozpoczętych w latach poprzednich.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady

Bożena Solek-Muzyka